

*Remiss Regionala utvecklingsstrategin Dalastrategin 2030 -
Tillsammans för ett hållbart Dalarna
(RD20/05068)*

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors yttrande utgår från regeringens mål att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt från regeringens mål att förbättra villkoren för det civila samhället.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har följande synpunkter på Dalastrategin 2030.

Övergripande reflektioner om förslaget

MUCF välkomnar att utvecklingsstrategin präglas av en positiv grundsyn på unga. Unga ses som viktiga för att klara regionens utmaningar men även som en grupp som kräver särskilda strategiska insatser. Dock är det viktigt att unga ses som en heterogen grupp, så att ungdomsperspektivet inom insatser riktade till vissa grupper inte glöms bort.

MUCF är även positiv till att civilsamhället lyfts som en viktig aktör och samverkanspart.

Samhällsutmaningar som drivkraft för Dalarna

Det är positivt att unga lyfts som en del av lösningen på kompetensförsörjningen och som en resurs för region Dalarna. MUCF vill betona betydelsen av ett inkluderande ungdomsperspektiv för det fortsatta arbetet. Vissa grupper av unga har större behov av samhällsinsatser, exempelvis socioekonomiskt utsatta unga, unga hbtq-personer och unga nyanlända.

Utvecklingsstrategin slår vidare fast att infrastruktur i kombination med goda livsmiljöer är viktigt för en hållbar regional utveckling och tillväxt. MUCF vill påpeka behovet av att tillvarata ungas synpunkter i dessa frågor som berör dem.

MUCF är positiv till slutsatsen att unga behöver involveras mer i samhällsutvecklingen. Genom att arbeta med ett barn- och ungdomsperspektiv och inkludera unga i samhällsutvecklingen och de politiska processerna stärks social inkludering och tilltro till demokratin.

Ett hållbart Dalarna med utvecklingskraft i alla delar av länet
MUCF vill understryka värdet av ett ungdomsperspektiv och samverkan med civilsamhället i arbetet, speciellt inom målområdena ett konkurrenskraftigt och sammanhållet Dalarna.

Ett klimatsmart Dalarna

Två av de regionala prioriteringarna anges vara att *möjliggöra hållbart resande och transporter* samt *stärka strategisk hållbar och robust samhällsplanering*. MUCF vill framhålla vikten av kunskap om unga och dialog med unga i de demokratiska processerna när frågan berör unga. Unga bör vidare ses som en heterogen grupp när insatser utformas, för att kunna nå målet om en resurseffektiv samt jämställd och jämlik mobilitet.

Ett konkurrenskraftigt Dalarna

MUCF är positiv till att ungdomars potential bättre ska tillvaratas för att öka arbetskraftstillväxten. Ett mer genomgående ungdomsperspektiv på dessa frågor kan dock anläggas. Unga bör ses som en strategisk resurs och som viktiga aktörer för att nå målen.

Invandringen ses vidare som en del av lösningen för kompetensförsörjningen. MUCF vill påpeka vikten av ett ungdomsperspektiv i de frågor som rör integration och inkludering av denna grupp av unga på arbetsmarknaden.

MUCF ställer sig positiv till att bättre samverkan mellan civilsamhället lyfts som ett sätt att skapa en förbättrad matchning mellan arbetsmarknadens behov och arbetskraftens kompetens. Civilsamhället ses som betydelsefullt för en nyskapande och innovativ region, och MUCF vill betona den potential som samverkan med civilsamhället har.

Ett sammanhållet Dalarna

MUCF är positiv till målet att alla barn och unga ska ha möjligheter till en bra start i livet i Dalarna 2030. Här kan MUCF:s modell för rättighetsbaserat ungdomsperspektiv vara ett stöd i arbetet, se beskrivning längre fram.

Civilsamhället ses här som viktiga demokratiaktörer, samhällsutvecklare och samarbetspartners som bidrar till arbetet att finna nya lösningar för att möta olika samhällsutmaningar. Utifrån denna slutsats bör dialog och samverkan med civilsamhället vara del av det konkreta utformandet, genomförandet och uppföljningen av strategin.

Samhandling mot 2030 – principer för genomförandet

Regionen ska enligt strategin arbeta kunskapsbaserat och ha ett utforskande angreppssätt. MUCF vill lyfta kunskap och dialog med unga och civilsamhället som en viktig komponent och påpeka vikten av dialog med civilsamhället och olika unga. Det krävs ett modigt ledarskap som lyssnar på de åsikter som uppkommer när regionen bjuder in till delaktighet och dialog. Ungas och civilsamhällets medverkande bör tas på allvar och regionen bör återkoppla vad som hänt med deras förslag eller inspel. Det civila samhällets organisationer ska vidare ha möjligheter att i dialog såväl inkomma med kunskap, hävda sina intressen och bidra med synpunkter.

Från ord till handling

MUCF vill betona betydelsen av att följa upp ungdomsperspektivet inom olika områden samt samverka med civilsamhället. Enligt strategin kan delmålen kompletteras med ytterligare indikatorer. Dessa bör utformas så att civilsamhällesfrågorna och ungdomsperspektivet inom olika områden bevakas.

MUCF:s kunskapsstöd kan bidra till ett hållbart Dalarna

MUCF tar fram och sprider kunskap om unga och civilsamhället och ger stöd till kommuner i regioner i deras arbete som berör unga och civilsamhället.

MUCF:s modell för ett rättighetsbaserat ungdomsperspektiv kan vara ett verktyg i arbetet med att inkludera unga i samhällsutvecklingen och ta vara på unga som en resurs i Dalarna. Ett arbete utifrån ett rättighetsbaserat ungdomsperspektiv leder till bättre beslut, ökad inkludering, att ungas rättigheter tillgodoses samt en stärkt demokrati. Modellen består av sex odelbara komponenter: Syn på unga, styrning och organisation, kunskap om unga, ungdomskompetens, ungdomsdriven delaktighet och myndighetsdriven delaktighet. Rättighetsbaserat ungdomsperspektiv ska alltid beaktas om unga mellan 13–25 år är en del av målgruppen eller berörs av insatsen.

Regionen skulle kunna använda sig av ett strategiskt och långsiktigt ungdomsperspektiv inom exempelvis målet om *höjd andel högskoleutbildade i befolkningen* och minskade skillnader i utbildning mellan olika grupper. Ungar med föräldrar utan högre utbildning går i lägre grad vidare till högre utbildning. Att strategiskt satsa på barn och unga för att möjliggöra lika utsikter till utbildning oavsett socioekonomisk härkomst bör vara angeläget för regional utveckling. Ett intressant exempel är *Projekt för ökad högskoleövergång* i Fyrbodal: <https://www.hv.se/samverka-med-oss/sambarbeten-och-natverk/kommunakademin-vast/projekt-okad-hogskoleovergang/>

En webbaserad utbildning och mer information om rättighetsbaserat ungdomsperspektiv lanseras under 2021. Ni kan redan nu se en kort introduktion i rättighetsbaserat ungdomsperspektiv där landsbygdsperspektivet lyfts fram via webinarier Landet Lär: <https://www.landsbygdsnatverket.se/pagang/landetlarlunchwebbinarier.4.2b48f3ba1612975e25ca0960.html>.

För att arbeta effektivt utifrån ett rättighetsbaserat ungdomsperspektiv är det viktigt att beslut tas inom organisationen om att arbeta med perspektivet. Beslutet behöver följas av resurser och mandat. Därefter krävs revision som följer upp och utvärderar arbetet och genomförandet. MUCF:s och Barnombudsmannens publikation *Revision ur ett barnrättsperspektiv* kan stödja regionen i arbetet: https://www.mucf.se/sites/default/files/publikationer_uploads/revision_ur_ett_barnratts-och_ungdomsperspektiv.pdf

MUCF vill även betona att civilsamhället kan spela en viktig roll för arbetet för ett hållbart Dalarna, exempelvis genom insatser för nyanlända. För att underlätta dialogen med det civila samhällets organisationer kan myndigheten erbjuda den europeiska koden

för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocesser som verktyg. Både offentliga företrädare och idéburna föreningar kan använda verktyget för att planera och förtydliga samverkan. Under 2021 kommer MUCF:s nya modell för samverkan med civilsamhället att lanseras. Modellen tar avstamp i europeiska koden för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocessen, samt i de sex principerna om självständighet och oberoende, dialog, kvalitet, långsiktighet, öppenhet och insyn samt mångfald som används när vi följer upp villkoren för det civila samhället.

För stöd på regional nivå vill MUCF framhålla myndighetens nationella nätverk med regionala representanter inom civilsamhälles- och ungdomspolitik. Regionnätverket erbjuder en plattform för erfarenhetsutbyte och kunskapsstärkning som ger ett kollegialt lärande. Läs mer här: <https://www.mucf.se/digital-regiontraff-den-12-november>

MUCF arbetar också för att unga har meningsfulla och utvecklande fritidsaktiviteter, och erbjuder stöd till den öppna fritidsverksamheten utifrån olika verksamheters behov av stöd och utveckling. MUCF är också en hbtq-strategisk myndighet, med särskilda uppdrag kring att skapa en trygg skola och trygga fritidsmiljöer för unga hbtq-personer.

Att samordna insatser kring gruppen unga som varken arbetar eller studerar (uvas) är ett viktigt led i arbetet med den ökade arbetslöshet som uppstår genom covid-19. För att nå uvas-gruppen kan MUCF erbjuda stöd och kunskap. MUCF kan exempelvis stötta samordning av kommuners insatser för uvas. Läs gärna mer om den kunskap och stöd MUCF kan erbjuda här: <https://www.mucf.se/unga-som-varken-arbetar-eller-studerar>

Mer information finns på myndighetens webbplats.

I övrigt har Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor inga synpunkter.

I detta ärende har generaldirektör Lena Nyberg beslutat. Utvecklingsledare Ellen Lundkvist har varit föredragande. Senioranalytiker Tiina Ekman har deltagit i den slutliga beredningen av ärendet.

Lena Nyberg
generaldirektör

Ellen Lundkvist
utvecklingsledare